РЕЦЕНЗІЯ

на магістерську роботу **«Прелюдії для фортепіано українських композиторів ХХ століття: досвід системного аналізу»**

Сизоненко Олександри Олександрівни

Магістерська робота Сизоненко О.О. присвячена актуальній та науково значущій проблемі сучасного українського музикознавства – осмисленню жанру фортепіанної прелюдії в творчості українських композиторів першої половини ХХ століття крізь призму системного, жанрово-стильового та інтерпретаційного аналізу. Обрана тема є своєчасною як у науковому, так і у виконавсько-педагогічному аспектах, з огляду на активні процеси повернення та актуалізації національної музичної спадщини в умовах сучасних культурних викликів.

Актуальність дослідження обґрунтована переконливо. Авторка демонструє розуміння історико-культурного контексту ХХ століття, в якому формувалася українська композиторська школа, та аргументовано підкреслює роль жанру прелюдії як камерної форми, здатної акумулювати національні, індивідуально-стильові й світоглядні параметри.

Структура магістерської роботи є логічною, внутрішньо вмотивованою та відповідає поставленій меті й завданням. Вступ містить усі необхідні елементи наукового апарату: чітко сформульовані об’єкт, предмет, мета, завдання, методологічна та теоретична базу дослідження. Вибір методів (системний, жанрово-стильовий, інтерпретаційний, виконавський) є обґрунтованим і адекватним дослідницькій проблематиці.

У першому розділі здійснено ґрунтовний історико-теоретичний огляд становлення жанру прелюдії в західноєвропейській та українській музичній традиції. Авторка вільно оперує поняттями історіографії жанру, коректно залучає сучасні наукові джерела, демонструє ерудицію та здатність до узагальнень. Висновки до розділу логічно підсумовують викладений матеріал і готують підґрунтя для аналітичної частини роботи.

Другий розділ становить основну науково-практичну цінність дослідження. Аналіз прелюдій Сергія Борткевича та Василя Барвінського вирізняється детальністю, образною насиченістю та орієнтацією на виконавську проблематику. Особливо слід відзначити порівняльний інтерпретаційний аналіз, здійснений на матеріалі фестивальних і студійних виконань, що свідчить про зріле поєднання музикознавчого та піаністичного мислення. Авторка демонструє власну виконавську позицію, здатність критично оцінювати різні інтерпретації та аргументувати свої судження.

Наукова новизна роботи полягає у створенні жанрової моделі прелюдії як структурно-семантичного інваріанта та її застосуванні до аналізу творчості двох стилістично різних, але концептуально споріднених українських композиторів. Практичне значення дослідження не викликає сумнівів: матеріали можуть бути використані в навчальних курсах з історії фортепіанного мистецтва, аналізу та інтерпретації музики, а також у виконавській та педагогічній практиці.

Разом з тим, робота не позбавлена окремих дискусійних моментів та зауважень, які не знижують загальної позитивної оцінки;

У порівняльному інтерпретаційному аналізі подекуди відчутна суб'єктивність оцінок, яка могла б бути врівноважена більшою кількістю узагальнюючих критеріїв (темп, артикуляція, баланс фактурних шарів тощо). Було б доречним ширше окреслити відмінності між західноукраїнською та східноукраїнською фортепіанною традицією в контексті обраного жанру.

Запитання до захисту:

1. Як Ви співвідносите поняття «мініатюризм» із національним типом музичного мислення в українській культурі ХХ століття?
2. Які критерії Ви вважаєте визначальними для оцінки виконавської інтерпретації прелюдій С. Борткевича?

Отже, магістерська робота Сизоненко Олександри Олександрівни є завершеним, самостійним науковим дослідженням, виконаним на високому фаховому рівні. Вона відповідає вимогам, що ставляться до магістерських робіт зі спеціальності «Музичне мистецтво», заслуговує на позитивну оцінку, а її авторка – на присудження ступеня «Магістр музичного мистецтва»

Доктор мистецтвознавства, професор,
завідувач кафедри теорії музики
ХНУМ імені І.П. Котляревського О.О. Александрова